Datum
13 januari 2023

Onderwerp
VNG inbreng debat afbouw salderingsregeling 17 januari 2023

Geachte woordvoerders energie en wonen van de Tweede Kamer,

Volgende week dinsdag vindt het plenaire debat over de afbouw van de salderingsregeling voor kleinverbruikers (35594) plaats.

De VNG wil u attenderen op vier tekortkomingen in het wetsvoorstel en vragen u het wetsvoorstel in huidige vorm niet aan te nemen.
In het kort: het wetsvoorstel kent nu nog te grote open eindes (geen zicht op een redelijk alternatief). Bovendien is het wetsvoorstel gebaseerd op te rooskleurige berekeningen en biedt het onvoldoende oplossingen voor de problemen die zich nu en in de toekomst voordoen in het energiesysteem.

Wij begrijpen overigens goed dat het kabinet de salderingsregeling wil afbouwen met als belangrijkste motivatie dat instandhouding van de huidige regeling er toe leidt dat de terugverdientijden steeds korter worden. In veel (maar niet alle) gevallen zou dan volgens het kabinet sprake kunnen zijn van overstimulering. Daarnaast is er onder de huidige regels geen prikkel om de zonne-energie rechtstreeks te gebruiken (of op te slaan) op momenten dat die energie wordt geproduceerd. Dat leidt tot piekbelasting van de elektriciteitsnetten, terwijl die netten op veel plekken van het land al overvol zijn. Tot slot betaalt elke afnemer van elektriciteit voor de in rekening gebrachte ‘opslag’ van de energiebedrijven ten gunste van de eigenaar van de zonnepanelen.

Tempo energietransitie behouden, duurzaam, betrouwbaar, betaalbaar, rechtvaardig
Dat gezegd hebbende willen gemeenten niet dat het tempo van de energietransitie inzakt als we kijken naar de doelen in het Klimaatakkoord (49% CO2-reductie in 2030), maar ook als we vooruit kijken naar de hogere doelen die Europa (55%) en het kabinet (55-60%) hebben gesteld. Daarvoor is het zeker noodzakelijk dat onze inwoners enthousiast blijven om zonnepanelen te installeren. En dat dreigt met een afbouw van de regeling op dit moment wel te gebeuren.

In algemene zin willen we dat de regelingen en het beleid voldoen aan de publieke waarden waar wij bij al het energiebeleid voor staan: duurzaam, betrouwbaar, betaalbaar en rechtvaardig. De VNG hanteert daarom het uitgangspunt dat bij afbouw van bestaande- of het maken van nieuwe regelingen een stimulerend effect moet blijven bestaan voor onze bewoners zoals nu het geval is, dus met een terugverdientijd van ongeveer 7 jaar, zonder dat er sprake is van overstimulering. Ook ligt het voor dat hand dat aanpassing van de regeling niet ten koste mag gaan van het tempo van -

en draagvlak voor de energietransitie, en ook niet onrechtvaardig mag uitpakken voor huidige en toekomstige kleine investeerders in zonnepaneleninstallaties. En daar wringt de schoen. Hieronder lichten we dat toe.

1. **Regeling wordt afgebouwd zonder dat er zicht is op een concreet alternatief**

Met de voorgestelde wetswijziging wordt de salderingsregeling afgebouwd, terwijl er nog geen robuust alternatief voorligt en het kabinet slechts aangeeft dat daar nog aan wordt gewerkt. Dat betreft een verplichte terugleververergoeding voor energieleveranciers, maar een regeling is daarvoor dus nog niet beschikbaar. Sterker nog: we horen signalen dat de leveranciers hier tegen zouden zijn, en bovendien dat een dergelijke regeling mogelijk in strijd is met EU-regels.

2. **Terugverdientijd van 7 jaar is nog niet gegarandeerd**

Het kabinet suggereert dat de terugverdientijd grofweg 7 jaar zal blijven zoals is toegezegd. Uit een TNO-onderzoek dat onderdeel uitmaakt van de stukken bij het wetsvoorstel, blijkt dat de terugverdientijden in de meeste gevallen steeds langer zullen worden, en dat de voordelen voor de meeste zonnepaneelbezitters steeds minder worden dan nu het geval is.

De modelmatige berekeningen die het kabinet hanteert zijn veel te rooskleurig, want gebaseerd op optimale omstandigheden (die zich meestal niet voordoen, zoals het feit dat de fabrieksopgave van brandstofverbruik van een auto ook heel anders uitpakt dan het verbruik in de praktijk). De raad van State heeft op dit onderdeel dan ook een kritische kanttekening geplaatst.

Een bijkomend effect van de langere terugverdientijden is dat het de businesscase van warmtepompen verslechtert omdat gebruikers van warmtepompen meestal ook zonnepanelen hebben. En dat heeft op zijn beurt weer gevolgen voor de warmtransitie die inmiddels in veel proeftuinwijken door het hele land is ingezet en waar verwachtingen zijn geschapen.

3. **Verschillen tussen huurders en woningeigenaren worden onrechtvaardiger**

De afbouw van de regeling en het alternatief dat er voor in de plaats lijkt te komen, leidt tot ongelijkheid tussen huurders en woningeigenaren. De Raad van State was ook op dit onderwerp kritisch, en verzocht om extra advies. Het kabinet heeft vervolgens door bureau Kwink laten onderzoeken. Kwink concludeert dat de businesscase voor woningcorporaties verslechtert. Het kabinet gaat daar aan voorbij en verwacht desondanks dat woningcorporaties zullen blijven investeren in zonne-installaties.

4. **Alternatief voor salderingsregeling is niet bezien in het licht van het bredere energiesysteem**

Een eventuele afbouw van de salderingsregeling en het alternatief dat er voor in de plaats zou moeten komen, zou óók moeten worden bezien in het licht van de diverse problemen in energiesysteem als geheel, zoals netcongesties, opslag, balancering, tarifering, financiële constructies en de ontwikkelingen die zich op die vlakken voordoen, zoals EU-regelgeving op het gebied van decentrale- en collectieve opwek, zelflevering en energie delen. Het wetsvoorstel voorziet daar nu niet in.